

Силабус курсу:

ЕКОНОМІЧНА БЕЗЕКА ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

<i>Ступінь вищої освіти:</i>	Магістр
<i>Спеціальність:</i>	С1 Економіка та міжнародні економічні відносини
<i>Рік підготовки:</i>	1
<i>Семестр викладання:</i>	Весняний
<i>Кількість кредитів ЄКТС:</i>	3
<i>Мова(-и) викладання:</i>	Українська
<i>Вид семестрового контролю</i>	Іспит

Автор курсу та лектор:

к.е.н., доц. Вахлакова Вікторія Володимирівна

Вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

доцент кафедри економіки і підприємництва

Посада

vahlakova@snu.edu.ua

електронна адреса

+38-066-865-9-179

Телефон

месенджер

за розкладом

консультації

Викладач лабораторних занять:*

Вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

Посада

електронна адреса

Телефон

месенджер

консультації

Викладач практичних занять:*

к.е.н., доц. Вахлакова Вікторія Володимирівна

Вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

доцент кафедри економіки і підприємництва

Посада

vahlakova@snu.edu.ua

електронна адреса

+38-066-865-9-179

Телефон

месенджер

за розкладом

консультації

* – 1) дані підрозділи вносяться до силабусу в разі, якщо практичні та (або) лабораторні заняття проводить інший викладач, котрий не є автором курсу та лектором; 2) припустимо змінювати назву підрозділу на «Викладач лабораторних та практичних занять:», якщо лабораторні та практичні заняття проводить один викладач, котрий не є автором курсу та лектором.

Цілі вивчення курсу:

Анотація навчального курсу

Мета дисципліни «Економічна безпека діяльності підприємств» - опанування майбутніми фахівцями науково-методичних знань та аналітико-розрахункових і управлінських навичок в сфері забезпечення економічної безпеки підприємства, формування в слухачів навичок по своєчасному визначенню кризових ситуацій у діяльності підприємства (організації) для запобігання можливого збитку внаслідок неефективного використання корпоративних ресурсів.

Завданнями навчальної дисципліни «Економічна безпека діяльності підприємств» є: набуття компетентностей на основі засвоєння основних завдань економічної безпеки підприємства; формування системи показників, які оптимально та якісно відображають усі складові економічної безпеки; виявлення стимулюючих або загрожуючих факторів; діагностика ризиків та ймовірності банкрутства підприємства; оцінка та аналіз стану економічної безпеки підприємства; розробка комплексу рекомендацій для зниження ризиків підприємства та підвищення економічної безпеки.

Курс може бути корисним здобувачам спеціальностей С1 Економіка та міжнародні економічні відносини, а також майбутнім менеджерам.

Результати навчання:

Після вивчення курсу «Економічна безпека діяльності підприємств» здобувач **повинен мати** цілісне уявлення про основні завдання економічної безпеки підприємства; формування системи показників, які оптимально та якісно відображають усі складові економічної безпеки; виявлення стимулюючих або загрожуючих факторів; діагностика ризиків та ймовірності банкрутства підприємства; оцінка та аналіз стану економічної безпеки підприємства; розробка комплексу рекомендацій для зниження ризиків підприємства та підвищення економічної безпеки.

В результаті здобувач **повинен знати** основні поняття та категорії економічної безпеки бізнесу; зміст основних функціональних складових (напрямів) економічної безпеки бізнесу; принципи та методичні підходи до проведення діагностики економічної безпеки підприємства; напрями, методи та засоби управління економічною безпекою бізнесу; технологію організації служби безпеки підприємства та оцінювання ефективності її діяльності; зарубіжний досвід забезпечення економічної безпеки бізнесу.

Після прослуховування курсу здобувач **повинен вміти** ідентифікувати, прогнозувати та оцінювати загрози бізнесу в окремих напрямках його діяльності; застосовувати методи оцінювання рівня економічної безпеки бізнесу в розрізі окремих функціональних її складових; використовувати методики

комплексної діагностики рівня економічної безпеки бізнесу;
організувати з урахуванням вітчизняного та зарубіжного
досвіду функціонування системи управління економічною
безпекою бізнесу.

***Передумови до початку
вивчення:***

Базові знання та уявлення з економічного аналізу, права, обліку
та аудиту

Мета курсу (набуті компетентності)

Внаслідок вивчення даного навчального курсу здобувач вищої освіти набуде наступних компетентностей:

ЗК2.Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

СК3.Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.

СК6.Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.

СК7.Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.

СК12.. Здатність вирішувати практичні управлінські та дослідницькі завдання щодо відновлення і розвитку соціально-економічних систем різного рівня на основі принципів сталого розвитку та з урахуванням безпекових чинників і соціального капіталу.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ ПЗ)	Стислий зміст	Інструмент і і завдання
1.	Теоретичні основи економічної безпеки бізнесу	денна 2/0/2 заочна 0,5/0/0,5	Суть та зміст безпеки, її мета і завдання; види безпеки та форми її організації, об'єкти та заходи безпеки. Принципи і способи організації безпеки, основні вимоги до безпеки підприємницької діяльності. Сили та засоби безпеки. Система заходів безпеки суб'єкта господарювання. Підприємство в концепції національної безпеки України	Участь в обговоренні Тести
2.	Загрози безпеці підприємницької діяльності	денна 2/0/2 заочна 0,5/0/0,5	Систематизація подій, погроз і діяльності по забезпеченню економічної безпеки бізнесу. Шахрайство як найбільш поширена загроза на власність та діяльність суб'єктів господарювання. Заходи щодо захисту від зовнішніх та внутрішніх загроз.	Участь в обговоренні Тести
3	Бізнес і корупція: проблеми протидії.	денна 2/0/2 заочна 0,5/0/0,5	Корупція: поняття, суть, типологія та історія виникнення. Головні аспекти корупції. Причини корупції. Основні напрями боротьби з корупцією.	Участь в обговоренні Тести
4	Ризик та економічна безпека бізнесу	денна 2/0/2 заочна 0,5/0/0,5	Взаємозв'язок та взаємозалежність понять "безпека" і "ризик". Менеджмент ризику в економічній безпеці бізнесу. Загальні положення із страхування підприємств. Страхування підприємницьких ризиків.	Участь в обговоренні Тести
5	Організаційні аспекти служби безпеки підприємства.	денна 2/0/2	Організаційні аспекти діяльності служби безпеки. Координаційна роль служби безпеки підприємства в забезпеченні економічної безпеки бізнесу. Сили недержавних структур безпеки.	Участь в обговоренні Тести
6	Реалізація інтересів бізнесу та фінансово-господарча діяльність підприємницьких структур	денна 4/0/2	Фінансово-господарча діяльність підприємницьких структур. Криміналізація фінансово-господарчої діяльності бізнес-структур. Практика фінансового оздоровлення підприємства	Участь в обговоренні Тести
7	Інформаційна безпека бізнесу	денна 2/0/2	Можливі канали та способи вилучення інформації у бізнес-середовищі. Банківська та комерційна таємниця, конфіденційна інформація, їх суть та зміст, правова оцінка інформації з обмеженим доступом. Організація захисту інформації з обмеженим доступом у бізнесі, відповідальність за посягання на інформацію з обмеженим	Участь в обговоренні Тести

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ ПЗ)	Стислий зміст	Інструмент і і завдання
			доступом	
8	Фіктивна та тіньова підприємницька діяльність як загроза економічній безпеці підприємства	денна 4/0/2	Зміст фіктивного та тіньового бізнесу. Схеми організації діяльності фіктивних і тіньових підприємницьких структур. Технологія залучення у тіньовий господарський оборот та способи запобігання	Участь в обговоренні Тести

Список літератури

Базова

1. Законодавство України: [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.zakon2.rada.gov.ua/laws>
2. Господарський кодекс України : [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
3. Податковий кодекс України : [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
4. Вахлакова В., Плетньов М. Економічна безпека діяльності підприємств : [навч. посіб.] / В. Вахлакова, М. Плетньов ; Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля, Ф-т екон. та упр. – Київ : [Вид-во Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля], 2023. – 105 с.
5. Герасименко Ю.С. Економічна безпека діяльності підприємства: навчально-методичний посібник. / Ю.С.Герасименко Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2024. 212 с.
6. Економічна безпека діяльності підприємства: Підручник/ За ред. О. І. Дмитрієвої, А. В. Непрана. Харків: ПП Іванченка, 2025. – 381 с.
7. Марченко О. С. Економічна безпека підприємства : навч. посіб. / О. С. Марченко ; М-во освіти і науки України, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Каф. екон. теорії. – Харків : Право, 2022. – 246 с

Інформаційні ресурси

1. Система дистанційного навчання СНУ ім. В. Даля – <http://moodle.snu.edu.ua/>
2. Сайт №2 системи дистанційного навчання СНУ ім. В. Даля – <http://moodlesti.snu.edu.ua/>

Інформаційні ресурси

3. Система дистанційного навчання СНУ ім. В. Даля – <http://moodle.snu.edu.ua/>
4. Сайт №2 системи дистанційного навчання СНУ ім. В. Даля – <http://moodlesti.snu.edu.ua/>
3. Сайт Державної регуляторної служби України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dkrp.gov.ua/info/5517> Сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.me.gov.ua>.
4. Сайт Державної служби статистики України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
5. Сайт Державної фіскальної служби України : [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.sfs.gov.ua>

1.

Методичне забезпечення

Презентації лекцій, матеріали практичних занять, завдання для самостійної роботи розміщені на платформі Електронний кампус СНУ ім. В. Даля.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання здобувач може отримати визначену кількість балів:

Денна форма навчання

Інструменти і завдання	Кількість балів
Робота впродовж семестру на практичних заняттях (участь в обговоренні ситуаційних завдань і розв'язання задач)	10
Тестове завдання 1	10
Тестове завдання 2	10
Тестове завдання 3	10
Тестове завдання 4	10
Тестове завдання 5	10
Тестове завдання 6	10
Іспит	30
Разом	100

Для заочної форми навчання

Тестування 70 балів (max)

Складання іспиту - 30 балів (max)

Шкала оцінювання здобувачів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Здобувач може пройти певні онлайн-курси, які пов'язані з темами дисципліни, на онлайн-платформах. При поданні документу про проходження курсу здобувачу можуть бути перезараховані певні теми курсу та нараховані бали за завдання. Під час виконання завдань здобувач має дотримуватись політики академічної доброчесності. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями. Списування є забороненим.

Завдання і заняття:

Всі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшені.

Поведінка в аудиторії:

На заняття здобувачи вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

Під час занять здобувачи:

- не вживають їжу та жувальну гумку;
- не залишають аудиторію без дозволу викладача;
- не заважають викладачу проводити заняття.

Під час контролю знань здобувачи:

- є підготовленими відповідно до вимог даного курсу;
- розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації або «допомоги» інших осіб);
- не заважають іншим;
- виконують усі вимоги викладачів щодо контролю знань.

